

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznikih, ter velja po pošti prejemati, za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gold., za pol leta 8 gold., za četrt leta 4 gold. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gold., za četrt leta 3 gold. 30 kr., za en mesec 1 gold. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele za celo leto 20 gold., za pol leta 10 gold. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gold. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četrti-stopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr. če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska. Vsakokrat se plača štempelj za 30 kr. Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani na celovski cesti v Tavčarjevi hiši „Hotel Evropa“. Opravištvu, na katero naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Tavčarjevi hiši.

Poljaki in njih šolstvo.

Poljaki veljajo za ljudi v političnih rečeh nezanesljive, za narod med slovanskimi brati najmenjše slovanski. V onih časih, ko bi bila državopravna opozicija še več opravila nego more zdaj po spremenjeni novi situaciji, se Poljaki res niso edinstvi z drugo opozicijo osobito s Čehi držali, in še danes nasproti Rusinom nelepno ulogo igrajo, takó, da jih — kakor se nam poroča — uže za nevarne panslaviste denuncirajo, ako njihovi poslanci z našimi slovanskimi državnimi poslanci občijo.

A danes nij naš namen o poljski politiki govoriti ali soditi. Le poljsko šolstvo, t. j. narodno vprašanje v šolstvu se nam zdi toliko zanimivo, da enkrat pozornost naših bralcev na to obrnemo.

Poljaki so, kar se narodnega jezika v šoli tiče, med vsemi Slovani v monarhiji najuspešnejši.

Poljaki imajo dve popolni poljski univerzi, v Krakovu in v Lvovu. Za nemško vedo sti ti univerzi izgubljeni.

Kar se tiče srednjih šol v Galiciji, so skoro same poljske, učni jezik je v 14 gimnazijah poljski in profesorji so poljske narodnosti. Realne gimnazije so 3 poljske, ena nemška, realke so v Galiciji 4, vse poljske.

Germanizacija je torej odstranjena popolnem. Čegava je ta zasluga? Mora se priznati, da poljskih poslancev v državnem zboru, ki so si vedeli praktično za svojo narodnost od vlade počasi čez dalje več pridobiti. Gotovo je, da je krona sama Poljakom prijazna in da so poljski možje, najprej

in najboljše za poljsko narodnost zavzeti, znali to prijaznost porabiti.

Mi Slovenci nismo dozdej imeli ne prijateljev, ne svojih mož, ki bi jih nam bili pridobili. Bo-li v bodočnosti boljše? Upanje moramo in hočemo imeti.

V Ljubljani 16. aprila.

V vsaki večji stranki je več mnenj in so različne frakcije; to je bilo in bode, ker je naravno in glede na to, da ta razmerja mnogo pripomajajo do ognjevitvega političnega življenja, je i koristno. Znano je, da so tudi pri nas Slovencih taka nasprotja. A pri nas niso več koristna, ker mi imamo čudne protivnike v taborji. „Novice“ in njih glavni urednik, nekda j od nas vseh toliko slavljani dr. Bleiweis vodijo uže politiko in polemiko, ki ima na čelu stigmo hude duševne bolezni, ki kaže vse simptome oblažnelosti. Imeli bi, ne oziraje se na izlive teh omehčanih možjan, po svojem delu mimo iti naprej. Ako se ustavimo nekoliko pred njim, ki nam vsako sredo iz „Novic“ svoje blazne bedarije piše, storimo to bolje iz milovanja do tega reveža nego iz upanja, da bi ga njegovih fiksnih idej ozdravili.

In mož „Novičar“ in Pratikar je res milovanja vreden. Prej so ga vsi Slovenci slepo poslušali, sami niso vedeli zakaj. A ko jih je na čudna kriva pota vodil in vsakovrstno tujo sodrgo v tabor zbiral, naše domače ljudi pa zatirati in jim jamo kopati začel — padel je sam v njo, „oče“ Bleiweis. Pri zadnjih volitvah ga velika večina prej vernih nij več poslušala, da si je hripavo ščeval na domače ljudi, da si je v „Novicah“

celo vso hudobnost svojega srca pokazal z grdim sumničanjem svojega političnega protivnika.

Namestu da bi propalica iskal sam v sebi in v svojih grehih, političnih in osebnih, vzrok svojega moralnega propada in svoje neveljavnosti na stare dni, — išče ga po navadi vseh trdovratnih grešnikov v drugih, v onih, katerim je jamo kopal. Zato sosebno dr. Vošnjaka, dr. Razlaga in druge slovanske narodne delavce, ki niso od njega in njegovih popov patentirani, sovraži in čiti s tako strastnim, tako slepim in blaznim sovraštvom in črtom, da nij več pri zdravi pameti kadar je govor o njih, da vso svojo preteklost in vse nekdaneje svoje principe pozabi. Vse kar se je pod njegovo firmo storilo (on sam tako nij zmožen kaj storiti in nema razen „Pratike“ kaj pokazati, ker „Novice“ smo mu drugi pisali), vse bi uničil, ko bi le vedel, da bode s tem uničil tudi Vošnjaka, Razlaga, Zarnika in dr. Ko bi bil v takem žalostnem duševnem stanu le privatno, priporočili bi ga njegovi okolici, a žalibog on v takem položaji za pero prime in Slovincem piše.

Tako je tudi v zadnjih „Novicah“ pisal ali diktiral članek „Epizode iz državnega zbora“, v katerem brez povoda razliva svoj zolč na dr. Vošnjaka in dr. Razlaga. On je hud na dr. Vošnjaka, ker je „vse to, kar je on pravil, davno pred njim dr. Toman, dr. Costa pravil. In kaj je pomagalo? Nič.“ Tako vpije Bleiweis. No! Čemu je pa Bleiweis sam prej, dokler je še pri pameti bil, leto za letom, 30 let vedno eno in isto — če prav večidel slabo — ponavljal? Čemu v deželnem zboru vsako leto terjatev za na-

Listek.

Poste restante.

(Noveleta.)

Bilo je na Silvestra večer. Na prijazno vabilo našega prijatelja Adolfa in njegove ljubeznjive soproge smo se pri njem sešli, ter v družbi pričakovali noveletnega dné.

Naglo nam je potekal čas mej prijetnim zabavanjem in kakor je uže od nekdaj Silvestrov večer najboljše pripraven za pripovedovanje, moral je vsak izmed nas povedati kako črtico ali dogodjaj iz svojega življenja. Vsi smo bili uže prišli na vrsto, le naš prijatelj in uljudni hišni gospodar Adolf je bil do slej ném poslušalec.

Poznajoči ga kot izvrstnega pripovedovalca, silili smo vsi vanj, da nas je slednjič uslišal; pošepetal je nekaj svoji soprogi na uho, katera mu je prikimala, in potem je obljubil, povedati nam dogodjaj, katerega je sam doživel.

Urno so bile napolnene čaše, z dovoljenjem ljubeznjive hišne gospé zapalimo vsak svojo cigaro, in ko se zopet usedemo, začne Adolf povest, katerej smo dali naslov: „Poste restante.“

* * *

„Pred enim desetletjem sem bil mladenič, kakih 20 let star, slušatelj filozofije in vesel in lehkóživ, kakor sem še sedaj.“

Ker me je uže priroda nadarila še s priličnimi zmožnostimi pa še z večjo lehkómiselnostjo, niso mi bile študije dosti mari, vzlasti ker so profesorji jako prijazno ravnali z menoj. Posvetil pa sem vse svoje moči glasbi, katere sem se pridno učil, da sem kmalu dosegel neko spretnost v igranju na razna muzikalna orodja, ter sem se tudi v komponiranju nekoliko izuril.

Nekega dné, ko grem iz kolegija, vidil sem nabit na nekem oglu velik list, kjer je bilo tiskano z velikimi črkami: „Razpis muzikalnih daril!“ Tak je bil napis; a

čital sem dalje: „Ker se bliža predpust, potrebuje N—ova kupčija z muzikalijami nekaj novih plesov. Vsi skladatelji plesov se uljudno vabijo k udeležbi in založnik je razpisal za najboljšo polko ali enako poskočnico dva cekina v zlatu, in“ itd.

V istem trenutku še, ko sem to čital, sklenil sem se udeležiti tekmovanja za ta darila. Uže marsikak ples sem bil zložil, kateremu se je davalo popolno priznanje; zakaj si torej ne bi mogel pridobiti darila?

Tako sem premišljeval in hitreje ko navadno sem korakal demov; sedem h klavirju in ob kratkem sem si izmislil „walzer“, napisal ga, zapečatil in pridejal pismo, v katerem sem prosil odgovora pod naslovom: „A. J. poste restante“, in takó sem oddal obóje na pošto.

Dnevi, katere sem preživel od te ure ure pa do obroka, ko so se razdavala darila, zdeli so se mi pač najdaljši mojega življenja.

Upanje in dvom, osodno pričakovanje in veselje, ka bom dosegel ob kratkem ve-

rodni jezik? „In kaj je pomagalo? Nič.“ Pojdi, pratikar, najnovejši nihilist, pojdi v kloster ali pa živ se pokopljaj, za politiko s temi načeli nijsi več.

Dalje pravi Novičar, da dr. Vošnjak je dokazal z govori, da je le plitve vednosti! Ne vemo ali je boljše smešno ali neumno, da se v tej hiši obešenjakov od vrvi govori, da ti duševni evnubi in ubogci na umu, kakoršni so naši slovenski Novičarji in klerikalci vsi od Bleiweisa doli do Tomaža Pirnata (izvzemši edinega dr. Costo, kateremu talenta ne tajimo, a ga zavoljo njegovega hinavstva ne maramo) si še predrznejo o „plitvi vednosti“ govoriti? Kaj! „plitva“ vednost se nam očita iz one stranke, ki ima iz svoje sredine enega edinega poslanca gr. Barba, o katerem vsi vemo, da ne zna niti dveh stavkov ni po nemško ni po slovensko niti kako korektno napisati? Plitva vednost se nam očita iz onega kota, iz katerega so se prej na Dunaj sami lipovi bogovi, nemi štatisti v zbor pošiljali? Pa čemu čuditi se, veseli bodimo, da Bleiweissova blaznost, iz sovraštva izvirajoča, nij še tako daleč prišla, da bi bil v „Novicah“ pisal: „dr. Vošnjak še brati ne zna, da, niti vseh „puhštakov“ ne pozna.“ Prihodnjič bo morda uže kaj enacega v „Novicah“.

Da potem Bleiweis dr. Vošnjaka in dr. Razlaga z Dežmanom v en razred postavlja, je pri njegovem pomilovanju vrednem duševnem stanu odpustljivo.

Politični razgled.

Notranje dežele

V Ljubljani 16. aprila.

Državnega zbora poslanska zbornica je 14. t. m. zopet začela svoje, čez velikonočne praznike odložene seje. Na vrsti so bile občno menje važne stvari. Dunajski poslanec Kronawetter je ob priliki posvetovanja postavil za stavbena društva na akcije trdil in dokazoval, da stavbena društva (baugesellschaften) nijso na korist prebivalstva.

Češka deputacija iz Prage je bila pri cesarji prijazno sprejeta, potem je obiskala ministrskega načelnika, ki jo je na obed povabil.

Škof v Olomucu na **Moravskem** ima tudi čez avstrijsko mejo, na pruski zemlji nekaj duš pasti. Ta škof pak se je pregrešil zoper pruske nove postave, ker je duhovne nastavljal ne da bi bil vlado vprašal. Vsled

liko slavo, menjali so vedno v mojem srcu in bil sem vedno vzburljen.

Pri izpitu sem dajal vse zmedene odgovore, bil sem bled in sem slabo izgledal, da so menili moji tovariši in učitelji, da sem bolan, ter so mi svetovali, naj pošljem po zdravnika.

Slednjič pride dan, dan kateri je imel končati strašno negotovost, osoditi mi srečo ali nesrečo ter izpolniti najdrznejše moje upanje ali uresničiti nevesele slutnje.

Od slej nij minil dan, da ne bi bil vsaj dvakrat na pošti. Štiri dni sem hodil na pošto, a vselej zastoj. Uradniki so me uže zasmehljivo pogledovali, ko sem vpraševal, ali nij nobenega pisma pod naslovom: „A. J. poste restante“; osorni „ne“ bil je vselej odgovor ponižne prošnje, in uže je ves moj up popolnem zginil.

Bilo je neko nedeljo; baš je minila služba božja v vseučilišneji cerkvi, ko sem hitel uže petič na pošto. Vstopim v pisarnico in vprašam nekoliko boječe: „Nij li nobenega

tega so ga obsodili v Ratiboru na 600 tolarjev in ga bodo rubili.

Iz **Pešte** se poroča, da pride cesar v soboto tje, v torek pak bode sprejemal udelegacije. V nedeljo pridejo skupni ministri.

Vnanje države.

Francoski list „Liberté“ je bil od vlade posvarjen zaradi nekega članka, kiga bonapartist Ollivier, lastnik lista, pisal. V ministerskem svetu, ki obstoji iz legitimistov, bonapartistov in orleanistov je bilo to povod burnih razgovoranj. Minister Larcy in Depyre sta zaradi udeležanja restavracijskih obravnavanj, ki sta jih imela grof Chambord in grof de Paris, v precej neprijetnem položju. Težko bode tedaj še pred otvorjenjem narodne zbornice zabraniti razkol v kabinetu.

Italijanske novine poročajo, da je bivši nuncij na Dunaji, Falcinelli pisal pred odhodom novega nuncija Jacobinija papeževemu tajniku kardinalu Antonelliju list, naj se trdovratno drži nasproti avstrijskim konfesionalnim postavam, in naj, ako nij drugače, naredi eklatanten razpor z Avstrijo. Antonelli papežu takoj predloži list, papež pa popraša Jacobinija, kaj on o bdsedah nuncija Falcinellija misli. Jacobini nekoliko pomišlja, končno pa pravi, da bi bilo izpolnovanje Falcinellijevih svetov prav neprevidno in Rimu najbolj škodljivo, češ, da Rim uže zdaj nema druge prijateljske oblasti kakor avstrijsko, in ako se še s to sprè, potem je osamljen. Papež je bil take odkritosrčnosti od strani svojega nuncija jako vesel, še bolj, ko mu je ta obljubil, da bode na Dunaji na to delal, da vodnike državne osode Rimu prijazne ohrani. Pred odhodom na Dunaj je papež Jacobinija k sebi poklical, ter mu dal posebne instrukcije.

Kakor se je zadnje dni sè **Španjskega** poročalo, je predsednik republike maršal Serrano poskušal pogodbe s pretendentom Don Karlosom. Karlos teh ponudb res nij sprejel ter se na vsak način hoče biti. Španjsko borišče se bode takoj zopet začelo napajati s krvjo.

V **angleški** spodnji hiši je rekel državni podsekretar, da vlada nij imela priložnosti, premotravati vprašanje, da-li pristujejo Karlism pravice boreče se stranke, in da si o tem predmetu z drugimi oblastmi dopisuje.

Nemški državni zbor je začel predvčerajšnjem drugo branje v ojaške postave. Benningsen je priporočal kompromisni predlog oziraje se na zunanje in notranje položje države, na zopetno ustanovljenje popolne budgetne pravice, ter je apeliral na narodne stranke, posebno glede boja, ki ga rimska kurija in nemški škofje

pisma na gospoda A. J. poste restante?“ „Bom pogledal“, mrmra nepriljudni mož s pomarančastim robom. Stal sem torej tamo, in mečkaje klobuk, s tesnim srcem pričakoval odgovora.

Po dolgem iskanji zamrmra uradnik: „Na A. J. nij nič; a za J. A. poste restante je neko pismo tu; menda bo oboje isto.“ In ko je dejal J. A. — zibal se mu je nekaj čuden smeh na ustnih.

Urno mu pomolim desetico, tečem ali bolje letim domov, ter se zaprem v svojo izbico.

Dolgo, dolgo časa sem ogledoval pismo: zapečaten je bilo z rožo, napis čeden in prav, kakor da ga je pisala ženska roka. Hotel sem je razpečatiti, ali bal sem se, da s tem uničim vse nadeje; radovednost in strah sta me mučila, da nijsem nikakor mogel priti do sklepa. Toda slednjič zmaga prva in pismo je bilo razpečateno.

(Konec prihodnjič.)

državi vsiljujejo. Delbrück je dejal, da francoski vojni stroški nijso za nabiranje kapitala dovoljeni, nego za vojne namene. Camphausen zaznamuje to za najboljšo finančno politiko, da se mir more zapovedati. Moltke pravi, da je nasproti žuganju povračanja treba roko na sablji imeti. Prvi član je bil z 224 proti 146 glasovom sprejet. O Bismarcku se piše, da še ne more iz sobe.

Dopisi.

Iz Gorice 13. aprila. [Izvirni dop.] V 74. številki „Slov. Naroda“ od 2. aprila je dopis iz Gorice o našem baronu Rechbachu, kateri dopis je nekoliko prehud in osobo omenjenega našega c. kr. glavarja preveč napada. G. Rechbach res nij politični prijatelj našega programa, a to kar dopisnik o njegovi veljavi in zmožnosti pripoveduje, je pretirano. Da se dopis ne bi meni, Vašemu rednemu dopisniku pripisoval, prosim, da ga s temi vrstami dementirate, tem bolj, ker jaz menim, in je uredništvo „Slov. Naroda“ uže tudi večkrat samo izreklo, da o s b n e polemike ne smemo tako voditi, da bi kdo mogel s pravico razžaljen biti. *)

Iz Trsta 15. aprila. [Izv. dopis.] Povedalo se mi je, da neki ljubljanski list, ki je za mežnarje namenjen in v farovži redigiran, ki pa za naslov naše narodno častno imé zlorabi, katerega lista pa še nijsem v Trstu najti mogel, kar menda mi nij v sramoto, marveč bo tega list sam kriv, v nekem dopisu iz Trsta odbor rojanske čitalnice napada, pa zakaj? Čujem, da zato, ker se odbor nij „in corpore“ velikonočne procesije okolo rojanske cerkve udeležil. Dopisnik bi menda želel, da bi odbor iz samih klerikalcev sestavljen bil, ki bi društveno delovanje po molku ali po očenaših mérili, pod predsedništvom kakega popa, ki bi zopet grešnim udom pokoro odmeraval. V obrambo odbora moram povedati, da je sestavljen iz samih poštenih možakov, ki naj uže merijo kar hočejo, spoštovanje in zaupanje društva in sploh tukajšnjega občinstva uživajo, ki si po dva, tri in štiri slovenske časnike držé in čitajo, ki so celó omenjeni dopis v farovškem listu, bog si ga vedi kako steknili. — Tudi v zadevi selitve je odbor pravilno in korektno postopal. Velika večina udov stanuje v mestu, mnogi mej njimi so željo izrazili, naj bi se rojanska čitalnica v mesto preselila; odbor uvažajoč to željo, sklical je občni zbor, pri katerem bi se ta misel razpravljala, a našedši malo, jako malo opozicijo, opustil je to misel, in s tem dokazal, da mu gre za društvo, za rojansko čitalnico, a ne za lastne muhe, in bog vé kaki samoprid. A od farške strani se mu to v greh šteje, ali povod najde odbor sumničiti in napadati! Pa saj sem povedal, zakaj? Zato, ker se nij „in corpore“ velikonočnega pohajkovanja okolo cerkve udeležil. Smešno in sramotno.

Domače stvari.

— (Slovensko-nemški Volfov slovar.) Iz deželnega odbora poročajo „Novice“ sledeče: „Na vprašanje c. kr. sodnije v Ljubljani, kako stoji z natisom slo-

*) Kar se tiče osobne polemike in politike, imate prav. Dotični dopis je v naš list prišel, ko je bilo uredništvo z delom preobloženo in torej nij naše stroge cenzure pasiral. Uredn.

vensko-nemškega slovarja, se je deželni odbor obrnil na ljubljanskega gospoda knezoškofa za odgovor, kako daleč je dovršeno delo za natis pripravljenega rokopisa, ker je že skrajni čas, da se izpolni dotična oporoka zastran slovenskega slovarja. — Kako hinavstvo je v teh besedah. Deželni odborniki desetkrat bolje vedo, kako je s to stvarjo kakor škof, — saj je dr. Bleiweis z Lesarjem, Marnom in dr. pred štirimi leti tako dolgo „v copatah“ hodil in intrigiral, da je edinega med Slovenci za to delo zmožnega Levstika od slovarja odpravil, kateri bi sicer denes uže gotov mogel biti. Pred leti je vsake štirinajst dni enkrat v „Novicah“ stalo vprašanje: „kako je s slovarjem, kedaj bo.“ Zdaj živ krst nij vprašal. Nov dokaz, da za stvar Bleiweisu in njegovim popom nij nikdar bilo, le njim neljube osebe so „uničevali“.

— (Iz Št. Petra) na Notranjskem se nam piše: Naše „bralno društvo“ napravi 19. dne t. m. besedo s tombolo. Program: Govor, petje, deklamacija, igra: „Župan“ in tombola. — Mnogoštevilna udeležba je zopet gotova, kajti društvo je središče tukajšnjih domoljubnih in napredka željnih okolčanov.

— (Iz Marenberga) se piše „Tagespošti“, da bode od nemške strani namesto pokojnega našega poslanca pl. Adamoviča, kandidiral znani marenberški Schmitt. — Trebalo bi, da se tudi Slovenci zedinijo v svojem kandidatu.

— (Iz slovenskega Štajerja) se nam piše: Osnovni odbor učitelj. društva za ves slovenski Štajer je bil 10. marca dotična pravila vladi v potrjenje predložil. Vlada se je pa nad nekaterimi paragrafi spodtikala. Dotični odbor je pravila nekoliko izpremenil ter jih na novo predložil namestniji v Gradci. Končno potrjenje pravil se torej v kratkem pričakuje.

— (Iz Ljutomera) se nam piše, da je tamošnja občina osnovala novo hranilnico, ki je 10. aprila uže delovati začela.

— (V Gradci) na vseučilišči je letos 975 poslušalcev. Koliko Slovencev?

— (Izpod Triglava) se nam piše: Koze sploh ponehujejo v radovljiškem okraji, razen fare Gorjanske; a tu so začele hudo razsajati, nij skorej hiše, da bi ne bil eden ali več od te negnusne bolezni napaden, mrjô ljudje obojega spola, mladi in stari. Pa saj tudi nij čuda, da se ta bolezen v enih krajih tako nenavadno širi in ravno v tej fari je slučaj pregreška pripisati nekoliko politični gospodski, ker g. c. kr. paša ne skrbi, da bi se pri tej farni cerkvi mrtvašnica napravila. Ko bi se delalo, kaki slovenski greh kaznovati, kako slovensko peticijo vjeti, ali konfisciran „Slov. Narod“ slediti, bil bi naš c. kr. okrajni glavar gotovo, kakor je uže bil ves na nogah in bi bili vsi paragrafi kazenskih in političnih zakonikov citirani in brzo bi se k izvršitvi razsodbe sililo. Nij torej čuda, da ima navedena bolezen daljši krog za razširjavo, ker za kozami zamrli leže celi dan ali še dalje v hiši in na ta način razširjajo kužljivo, nalezljivo materijo po celi vasi, ali pa še dalje.

— (V Trstu) je umrlo od novembra vl. l. do zdaj 64 ljudij na kozah, zbolelo jih je pa 360.

— (Liberalizem je kriv) da ljudje na kozah mrjo, pravi Bleiweis v dopisu, ki

ga je skoval „iz kamniške okolice“. Ali nij to nov simptom blaznosti. Pozor!

— (Dežmanove laži v zadevi šolstva kranjskega.) Iz učiteljskih krogov se nam piše: Zadnja „L. Schulzeitung“ — spolnovaje svoje dolžnosti — prinaša govor Dežmanov v državnem zboru nasproti narodnim našim terjatvam gledé šolstva. V tem govoru pravi Dežman med drugim: Za slovensko šolstvo (srednje šolstvo) manjka: učnih sredstev, učiteljev in učencev. Da je to perfidna laž, dokazal je dobro gosp. dr. Vošnjak v državnem zboru. Pa slavni Dežman zagovarja nemščino tudi v narodnih (ljudskih šolah) rekoč: Kranjski deželni zbor je hotel z drakoničnimi sredstvi nemščino iz naših šol odpraviti. Zvedeli smo pa, da so občine tam, kjer nijso pod nadzorstvom duhovnov, zavedle se in so pri deželnem šolskem svetu prosile, da se „nemščina“ zopet v narodne šole vpelje. Gospodine Dežman, vi hočete reči: Sedanji deželni zbor kranjski je nemščino iz narodnih šol odpravil, občine bi jo rade pa zopet vpeljale. Poglejmo si pa to stvar nekoliko bližje. Na Kranjskem imamo rázen Ljubljane in Kočevja samo 8 čveterorazrednih, 3 trirazredne in 9 dvorazrednih šol. Vse druge (okolo 200) so enorazredne. Na enorazrednih šolah se v nemščini nikoli nij nič podučevalo, k večjemu, če je učitelj privatno 1—2 ure učence v tem predmetu podučeval. Vsaj tudi časa nij, da bi učitelj pri 100—300 učencih še s tem jezikom ukvarjal se. Vesel je, da jih nekaj materinščine brati in pisati nauči. Na dvorazrednih šolah je tudi samo v 2. razredu mogoče nekaj malo nemščine vzeti, a komaj so menda 3 dvorazredne šole na Kranjskem, da bi se na njih kaj o nemščini črhnilo. Na tri- in čveterorazrednih šolah se pa sedaj nemščina le kot predmet v višjih razredih uči, kakor se je po večjem uže od nekaj tako učilo. Res je, da je pred 10 leti v 4. razredu čveterorazrednih šol nemščina bila tudi učni jezik, a to je sam deželni šolski svet z zankazom od 8. oktobra l. 1870 odpravil — in sicer na podlagi državnih šolskih postav izvrševaje učni in šolski red (ukaz ministerstva) od 20. avg. 1870. G. Dežman in „L. Schulztg.“ bi morala vedeti (pa nočeta), da nemščina nikdar po kranjskih šolah gospodovala nij; da je deželni zbor kranjski tudi odpraviti nij mogel, ker mu to vlada dovolila nij. Da pa je nekoliko nemščine manj po čveterorazrednih šolah, storila je vlada sama ta sklep in še za nemščino učne knjige v slovenščini izdalo. Dežman je torej vso reč hudobno preobrnil in „Laib. Schulztg.“ je tudi tako nesramna in hudobna, da take reči tiska in se ž njimi baha.

Razne vesti.

* (Dober odgovor.) Dva gospoda A in B prideta vkup. A pravi: „Meni se zdi, da ste vi tako en literat ali pa muzikar.“ B odgovori: „Da jaz sem oboje to, in kaj ste vi, gospod, če smem vprašati?“ A: „Jaz sem baron Flumšpek.“ B: „Tako? sicer nič drugega? To ste uže bili ko ste na svet prišli; potem pa res niste daleč naprej prišli.“

* (Velika riba.) Iz Velikovca se piše, da so v Dravi vjeli ribo, ki je vagala 58 fantov in je imela v sebi še živo mlado vidro, ki se je okrevala precej ko so jo iz razparane ribe vzeli in še živi.

* (Vestno.) Poveljnik neke trdnjave je v grabnu trdnjave dal na primernih pro-

stori nasaditi sadna drevesa. Ko stražnik hodi ravno pod enim takim drevesom, ki je posebno dobra jabuka rodilo, pride poveljnik mimo njega, pa ga vpraša: „Kaj pa naredite, ako s tega drevesa kako jabuko pade?“ Stražnik odgovori: „Nazaj na drevo zaženem vsakega!“

* (Samoumoro v) je bila koncem marca na Dunaji 22. Med temi je 16 moških in 6 ženskih oseb. V celem četrtletji se je usmrtilo vsega skupaj 51 moških in devet ženskih, tedaj 60 oseb. Poskusilo pa se je samoumoro morda ravno toliko.

* (Koliko pevka zasluži.) Sloveča pevka Patti je v Peterburgu zaslužila pri 46 predstavah 280.000 gl. čistega dobička. Angažirana je za 100 večerov v Ameriko za en milijon honorara.

* (Ruski ordni.) Rusija je mnogo avstrijskih velikašev, ki so za svetovno razstavo zasluge imeli, z ordni „počastila“, med temi tudi ministra Banhansa.

* (Volkovi v Rusiji.) „Golos“ toži, da volkovi delajo po Rusiji veliko škodo, posebno po nekaterih krajih. Okrožjem se sicer iz občinskih kas trosi na stotine rubljev za pokončavanje te zveri, a vse je premalo. V skupščini gubernije vologske je izkazano, da so poslednja tri leta volkovi poklali 15.018 konj, 26.749 goved in še več ovac. Tako so naredili volkovi v tem okraji v enem letu za 380.000 rubljev škode.

* (Ribniška.) Neki kmet je dal popraviti v mestu pri urarji svojo uro, ki nij hotela več iti. Kako se začudi, ko pride po njo, pa mu urar računi trideset grošev. „Kaj ji je pa manjkalo, da toliko računite?“ vpraša kmet. Urar mu odgovori: „Ena drobčnica je bila notri.“ Kmet pa ga začuden vpraša: „Koliko bi bilo pa koštalo, ko bi bil cel hlebec notri?“

Poslano.

Vsem bolnim moč in zdravje brez leka in brez stroškov.

Revalescière du Barry

v Londonu.

Odkar je Nj. sv. papež po rabi izvrstne Revalescière du Barry srečno zopet ozdravel in je mnogo zdravnikov in bolnišnic njeni učinek pripoznalo, ne bo nikdo več nad močjo te drage zdravilne hrane dvomil in navedemo sledeče bolezni katere brez porabe zdravila in brez stroškov odstrani: bolezni v želodci, v živcih, na prsah, pljučah, jetrah, na žlezah, na slizni koži, v dušnjaku, v mehurji in na ledvici, tuberkole, sušico, naduho, kašelj, neprebavljivost, zapor, dristo, nespečnost, slabost, zlato žilo, vodenico, mrzlico, vrtoglavico, naval krvi, šumenje v ušesih, medlico in bljevanje tudi ob času nosečnosti, scalo silo, ožonost, sušenje, revmatizem, protin, bledico. — Izpisek iz 75.000 spričeval o ozdravljenji, ki so se vsem zdravilam zoperstavljale:

Spričevalo št. 73.877.

589, Wienerthorgasse, Ofen.
28. februarja 1872.

Samo 2 dni sem užival Revalescière. To izvrstno zdravilo je pri meni, v mojem obupnem položaji čudeže storilo, zaradi česar te zdravilno sredstvo smelo drugo razodetje za trpeče človečanstvo imenujem. Izvrstna Revalescière me je od nevarnega katara na pljučah in v dušnjaku, od vrtoglavice in tiščanja v prsih odrešila, katere so vsem lekom kljubovale. To čudežno zdravilo zasluži torej največo hvalo in se more trpečemu človečanstvu najboljšo priporočiti.

Florijan Köller,
c. k. vojaški upravnik v pokoji.

Tečnejši kot meso, prihrani Revalescière pri odraslih in pri otrocih 50krat svojo ceno za zdravila.

V plehastih pušicah po pol funta 1 gold. 50 kr., 1 funt 2 gold. 50 kr., 2 funta 4 gold. 50 kr., 5 funtov 10 gold., 12 funtov 20 gold., 24 funtov 36 gold., — Revalescière-Biscuiten v pušicah à 2 gold. 50 kr. in 4 gold. 50 kr. — Revalescière-Chocolatée v prahu in v ploščicah za 12 tas 1 gold. 50 kr., 24 tas 2 gold. 50 kr., 48 tas 4 gold. 50 kr., v prahu za 120 tas 10 gold., za 288 tas 20 gold., — za 576 tas 36 gold. — Prodaje: Barry du Barry & Comp. na Dunaji, Wallfischgasse št. 8, v Ljubljani Ed. Mahr, v Gradci bratje Oberanzmeyer, v Innsbruku Diechtl & Frank, v Celovci P. Birnbacher, v Lenci Ludvig Müller, v Mariboru F. Koletnik & M. Morič, v Meranu J. B. Stockhausen, kakor v vseh mestih pri dobrih lekarnijah in specerijskih trgovcih; tudi razpošila dunajska hiša na vse kraje po poštah nakaznicah ali povzjetih.

Tucl.

15. aprila:

Evropa: Foildenberg iz Westphalena.
Pri Slonu: Scholz, fotograf, Vičič iz Ilirske Bistrice. — Burgstaler iz Vidma. — Valenčič iz Il. Bistrice. — Kreuz iz Javornika. — dr. Loeker z Planinšek iz Ptujega. — Roch Bracco iz Francoskega.
Pri Zamorei: Rupnik, Wirth, Bartel z Dunaja. — Schmid iz Berlina. — Longluno iz Celja. — Deutsch iz Varaždina. — Kumpel iz Zidanega mosta.

Dunajska borza 16. aprila.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih . . .	69	gld.	25	kr.
Enotni drž. dolg v srebru . . .	73	"	35	"
1890 drž. posojilo . . .	103	"	50	"
Akcije narodne banke . . .	960	"	—	"
Kreditne akcije . . .	201	"	50	"
London . . .	111	"	80	"
Napol. . .	8	"	96	"
C. k. cekini . . .	—	"	—	"
Srebro . . .	105	"	—	"

„Listki“.

Pod tem naslovom bode „Narodna tiskarna“ v Ljubljani izdaval zbirko spisov beletrističnega in znanstvenega zapopadka v zvezkih po 20 do 50 krajcarjev.

Prvih šest zvezkov je že na svitlo prišlo in jih imajo na prodaj: „Narodna tiskarna“ v Ljubljani in Mariboru in sledeči bukvarji:

V Ljubljani: Janez Giontini; Jurij Lercher; Zeschko & Till; Otokar Klerr. — V Celovci: J. Leon; E. Liegel. — V Mariboru: E. Ferlinec. — V Trstu: F. H. Schimpf. — V Gorici: Karel Sohar. — V Celji: Karel Sohar. — V Ptuj: Vil. Blanke. — V Zagrebu: Leopold Hartman.

I. zvezek.

Stenografija, sp. dr. Ribič. — Životopisje, sp. Rajč Bož. — Prešern, Prešerin ali Presiren, sp. Fr. Leestik. — Telečja pečenka, novela, sp. J. Jurčič. — N. Machiavelli, sp. dr. Ribič. — Pisma iz Rusije, sp. dr. Celestin. — Trstvo z grozdom na Ruskem, sp. dr. J. Vošnjak. — Čegava bode? sp. J. Ogrinec. — Narodni jezik in trgovina, spisal L. Haderlap . . . 25 kr.

II. zvezek.

Ivan Erazem Tatenbah. Izviren roman, spis. J. Jurčič . . . 50 kr.

III. zvezek.

Prvi poljub. Novela, spisal J. Skalec. — Na črni zemlji. Novela, spisal J. Skalec . . . 25 kr.

IV. zvezek.

Lepi dnevi. Spisal Paulus. — Plašč. Novela. Ruski spisal N. V. Gogol; poslovenil L. Gorenjec. — Nekoliko opazek o izdaji slovenskih narodnih pesnj. Spisal prof. dr. Krek . . . 25 kr.

V. zvezek.

Meta Holdenis. Roman, francoski spisal Viktor Cherbuliez, poslovenil Davorin Hostnik . . . 50 kr.

VI. zvezek.

Kazen. Novela, francoski spisal H. Rivière, poslovenil Davorin Hostnik. — Cerkev in država v Ameriki. Francoski spisal E. Laboulaye, poslovenil Davorin Hostnik . . . 25 kr.

Na volilce!

Ko ste Vašej dolžnosti proti domovini zadostili, pride druga nič manj važna na Vas, namreč dolžnost, Vaš stan, Vaše finance izboljšati. — Vsak razumen več, da se to nikdar brez napenjanja sredstev ne more zgoditi; torej bode veselo za vse, ako jim odpre pot, po katerem dosežejo cilj brez razločka stalščica za majhen denar.

Kakor pelje več potov v Rim, tako so tudi razne prilike k sreči, vendar njih nobene, katera bi po državnej garanciji

vsakega zagotovila, da dobljeno tudi dobi, kakor ta, na katero bi jaz s tem pozornost bralcev obrnil.

Od naše finančne deputacije izdane originalne deležne srečke, katere po mojem na hrbtu podpisanim giriranju imetnikom udeleževanje vseh dobitnih srečanj do 19. maja 1874 garantirajo in s katerimi se morejo dobitki ev. 120.000 tolarjev, ali 80.000 tol., in 40.000 tol., 20.000 tol., 10.000 tol., 8.000 tol., 6.000 tol., 4.800 tol., 4.000 tol., 3.200 tol., 2.400 tol., 2.000 tol., 1.600 tol., 1.200 tol., 800 tol. itd. itd. dobiti, dobé se pri meni, koncesijoniranem prejemniku, za samo „pet tolarjev“ ali 8³/₄ goldinarjev proti poslanju ali povzetju zneska.

Ker sem precejšnje število originalnih srečk prevzel, sem v stanu, vsem zahtevanjem ugoditi in tudi poznejša naročila efektivirati; vendar je v interesu vsacega, da želeče deležne srečke kmalu naroči, ker je vsak tretji teden srečkanje, katero bi počasnim komitentom se zgubilo.

Isaac Weinberg,

v Hamburgu,
Hohe Bleichen 41.

(26—6)

Izdatelj in za uredništvo odgovoren: Ivan Semen.

Nova tovarna drata in mašinskih žeblicev

(Drahtstiften)

v Kropi na Gorenjskem.

Podpisani priporočamo lastnega izdelka **strune, drat in mašinske žeblice (Drahtstiften)** vsake baže debelosti in dolgosti po številkah, kakor le kdo potrebuje. Prodaja se na **debelo**, in tudi na **drobno** jih lahko vsak posebe od nas s pismom prav po nizki fabriški ceni dobi.

Vsa naročila se hitro izvrše.

(97—2)

France Pirc in sinovi.

Pred sleparstvom se svari!

Med mnogimi naznanili, posebno za ure, merijo marsikateri na to, pokrajinske prebivalce preslepariti. Naj se vsak varuje z lastnega dobička takšne ure kupitii, za katere firma prodajalec ne dá dovoljne garancije. Pri meni kupljene ure se vsak čas ali izmenjajo ali nazaj vzamejo, **dokaz najstrogejšje solidnosti!**

Neverjetno, pa resnično!

Za 1 gl. 50 kr. in 1 gl. švicarska moderna porcelan-email-ura, z lepimi seljankami in cveticami emailirana, prav elegantna in po nizki ceni, koristna za vbogo in bogate, z enoletno garancijo.

Za 9, 10, in 11 gl. prava angleška, srebrna cilindrična ura, s čisto talmi-verižico, z medaljonom, etuijem, ključem in šletnim garantilnim listom, in z rezervnim urnim steklom vred. Taiste krono-časomerne ure, najfinejše v ognji pozlačene samo 12 gld. 50 kr.

12 in 15 gl. velja praktična, dobra in čista remontoirna ura, tako zvana cesarska ura, ki je najboljšje delo, kar se more misliti; zdravnikom in p. duhovnikom itd. se te ure ne morejo dovolj priporočati, ker so očitni dokazi, da takšna trpežna ura niti za sekundo zahtiti ne sme.

Za 15 in 18 gl. se dobijo moderne vojaške ure, lahke, lične, poleg tega jako elegantne in okusne, in kar je glavna reč, zelo natančno gredo in so po čudno niski ceni; k takej uri dobi vsaki imitirano srebrno urno verižico po modernem fazonu z ključem, etuijem, medaljonom in šletnim garantilnim listom.

Samo 12 in 15 gl. srebrna cilindrična ura, s pravim zlatim obročem na skok, močnim kristalnim steklom, z verižico in medaljonom iz talmi-zlata in garantilnim listom vred.

Samo 15 ali 20 gl. prava angleška srebrna siderna ura, savonete z dvojnimi pokrovom, najfinejšje gravirana, s pravo talmi-zlato verižico in garantilnim listom vred.

Samo 13 gl. prava angleška, srebrna in v ognji pozlačena kronometer-ura z verižico, medaljonom iz talmi-zlata, usnjatim etuijem in garantilnim listom.

Samo 14 gl. taista, znamenito finejšja, z orijentalnim kašipotem.

Samo 16 ali 17 gl. prava angleška Prince of Wales-remontoarna ura, najmočnejšega obsega, s kristalnim steklom, kolesjem iz nikla v pravem, čistem talmi-zlatu: te ure imajo celo pred družimi to prednost, da se brez ključa navijajo; k takšnim uram dobi vsaki talmi-zlato verižico z medaljonom in garantilnim listom vred zastoj.

Samo 13 gl. prava angleška ura iz čistega talmi-zlata, cilindrična, nove fazone, z dvojnimi kristalnim steklom, in se tudi kolesje vidi, ko je zaprta, s talmi-zlato verižico, z medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 14 ali 17 gl. celo majhna ura za gospe, iz pravega srebra in prav pozlačena, s pravo talmi-zlato verižico okolo vrata in garantilnim listom vred.

Samo 18 in 20 gl. prava angleška najfinejšja v ognji pozlačena srebrna kronometer-ura z dvojnimi pokrovom, najfinejšje emailirana, s fino verižico iz pravega talmi-zlata, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 18 ali 20 in 25 gl. najfinejšja prava angleška siderna ura, na 15 rubinov, z najfinejšjo verižico iz talmi-zlata, medaljonom, usnjatim etuijem in garantilnim listom vred.

Samo 20 in 25 gl. srebrna remontoarna ura, se brez ključa navija, s talmi-zlato verižico in medaljonom vred.

Samo 23, 25 in 27 gl. zlata ura za gospe z verižico, medaljonom in garantilnim listom vred.

Samo 30, 35 in 40 gl. prava angleška srebrna remontoarna ura z dvojnimi pokrovom, garantovana in patentovana.

Samo 35, 45 in 50 gl. prava angleška zlata siderna ura s kristalnim steklom.

Samo 60, 75 in 100 gl. fina zlata remontoarna ura s kristalnim steklom, 105 in 115 gl. z dvojnimi steklom.

Samo 200—300 gl. pravi angleški kronometer, z remontoarom, dvojnimi pokrovom in kristalnim steklom.

Razen tega vse kje drugod ali od kogar drugega razglašene ure **ceneje**.

Delavnica za poprave ur.

Stare ure, večkrat dragi družinski spominki, se popravljajo in ponavljajo. Cena poprav s 5letno garancijo gl. 1¹/₂, gl. 3, 5 do 10 gl.

Pismena naročila

se na **poštno povzetje** ali **pošiljatev zneska v 24 urah** izvrše. Na posebno zahtevanje se pošiljajo tudi ure in verižice na povzetje na izbirko in se za neobdržano denar nazaj pošlje.

Moje cene so vedno nižje kakor najnižje povsod in jaz stojim s svojimi terjatvami na visocini časa.

Vsi, ki si nove ure naročiti želé,

Vsi, ki stare ure za nove zamenjati hočejo, so prošeni, se na mojo firmo obrniti.

Philipp Fromm,

Uhrenfabrikant, Rothenthurmstr. 9, Wien.

(50—6)

Naslov naj se dobro zapomni.

Izvrstni zastopniki za dežele se iščejo.

Lastnina in tisk „Narodne tiskarne“.